PC Tabanlı Partitionlar

Dosya Sistem Analizi Hafta 5

Yrd. Doç. Dr. Erhan AKBAL

Giriş

- Son bölümde volüm analizi genel bir bakış sunuldu ve önemi gösterildi.
- Simdi volümlerin soyut yapısının bırakacağız ve kişisel bilgisayarlarda kullanılan bölümleme sistemlerinin ayrıntılarına bakılacak.
- Bu bölümde, DOS bölmelerini, Apple bölümlerini ve çıkarılabilir medya yapıları incelenecektir. Ayrıca, bu sistemleri analiz ederken yapılması gereken özel hususlar açıklanacaktır.
- Sonraki bölümde sunucu tabanlı partition sistemleri incelenecektir.

DOS Partitionları

- En sık görülen bölümleme sistemi DOS tarzı bölümdür. DOS bölümleri Intel IA32 donanımıyla (yani i386 / x86) yıllarca kullanılmıştır, ancak hiçbir resmi spesifikasyon bulunmamaktadır.
- Microsoft, bu tür bir bölüm sistemi için Master Boot Record Ana Önyükleme Kaydı (MBR) diskleri kullanan isimleri kullanmaktadır.
- Bu, Genişletilebilir Ürün Yazılımı Arabirimi (EFI) ve 64-bit Intel tabanlı sistemler (IA64) ile kullanılan bir GUID Bölüm Tablosu (GPT) bir sonraki bölümde açıklanacaktır.
- Windows 2000'den başlayarak Microsoft, temel ve dinamik diskleri kullanır. Temel bir disk, bir MBR veya bir GPT diskini belirtir ve disk partitionları bağımsızdır.

DOS Partitionları

- Çoklu Disk Birimleri bölümünde gösterilecek dinamik diskler MBR veya GPT kullanan disklerdir. Bölümler birleştirilebilir ve tek bir büyük bölüm oluşturulabilir. Temel diskler geleneksel olarak DOS bölümleriyle ilişkilendirilmiştir.
- DOS bölümleri, Microsoft DOS, Microsoft Windows, Linux ve IA32 tabanlı FreeBSD ve OpenBSD sistemleri ile birlikte kullanılır.
- DOS bölümleri en yaygın fakat aynı zamanda en karmaşık bölümleme sistemidir.

MBR ve GPT Kavramları

- MBR, disk bölümlerini yönetmek için kullanılan, nispeten eski ancak günümüzde halen pek çok kullanıcı tarafından kullanılan sistemdir.
- Depolama alanında organize edilen disk bölümlerine dair bilgiler de bu sistem tarafından tutulur. MBR ayrıca işletim sistemi için disk bölümlerini taramaya yarayan kodu barındırır.
- GPT, UEFI standardına sahip diskin bölümlerini düzenleyen en güncel sistemdir. Intel Mac'ler standart olarak disklerinde GPT'yi kullanır.
- Sıradan yollardan Mac OS X'i MBR sisteme yüklemek mümkün değildir.
- Ayrıca pek çok Linux kernel'i GPT desteğine sahiptir. GPT diski Linux ile kullanmak için Grub 2 bootloader'ın kullanılması gerekmektedir.
- Windows tarafında ise GPT diskler Windows XP'den bu yana destekleniyor. (32-bit XP hariç) 64-bit Windows 8 yüklü bilgisayarlar GPT'yi varsayılan olarak kullanırken, Windows 7 ve öncesi sürümlerde MBR varsayılan olarak belirlenmiş durumda.

Temel MBR Konsepti

- DOS bölmelerini kullanarak düzenlenen bir disk, ilk 512 bayt sektöründe bir MBR'ye sahiptir.
- MBR önyükleme kodunu, bir bölüm tablosunu ve imza değerini içerir.
- Önyükleme kodu, bilgisayara bölüm tablosunu nasıl işleyeceğini ve işletim sistemini bulmasını anlatan yönergeleri içerir.
- Bölüm tablosunda dört girdi bulunur ve her biri bir DOS bölümünü tanımlayabilir.

- Her Girişte aşağıdaki alanlar bulunur.
- 1. CHS adresi Başlangıcı
- 2. CHS adresi Bitişi
- 3. LBA adresinin başlangıcı
- 4. Partitionlardaki sektör sayısı
- 5. Partition türü
- 6. Bayraklar (Flags)

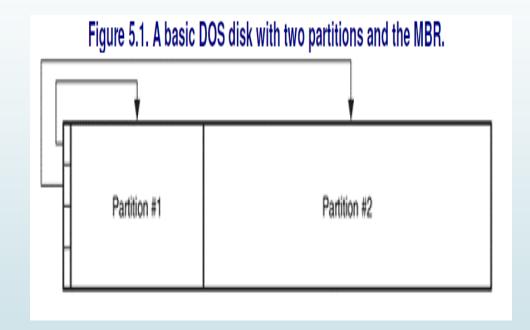
Temel MBR Konsepti

- Her tablo girişi, CHS ve LBA adreslerindeki bir bölümün düzenini açıklar.
- CHS adreslerinin yalnızca 8 GB'den küçük diskler için çalıştığı ancak LBA adresleri disklerin terabayta (TB) boyutta olmasına izin verdiğini unutmayın.
- Partition tür alanı, partitionda hangi veri türünün bulunması gerektiğini tanımlar. Yaygın örnekler arasında FAT, NTFS ve FreeBSD bulunmaktadır.
- Tür değeri, farklı OS'ler tarafından farklı şekilde kullanılır.

- NTFS türünde bir bölümün içine bir FAT dosya sistemi yerleştirebilir ve onu FAT olarak görürsünüz.
- Windows, bölüm türünü desteklemiyorsa, bir dosya sistemini bir bölüme mount etmeye çalışmaz.
- Bu nedenle, bir diskte bir Linux dosya sistemi türü olan bir bölümün içinde bir FAT dosya sistemi varsa, kullanıcı Windows'ta FAT dosya sistemini göremez.
- Bu davranış, Windows'tan bölümleri gizlemek için kullanılabilir.

Temel MBR Konsepti

- Tablodaki Her girdi, hangi bölümün "ön yüklenebilir" olduğunu tanımlayan bir bayrak alanı da içerir.
- Bu, bilgisayar önyükleme yaparken işletim sisteminin nerede olduğunu belirlemek için kullanılır.
- MBR'deki dört girişi kullanarak, dört bölüme kadar basit bir disk düzeni tanımlayabiliriz. Şekilde, iki bölümlü ve MBR'nin ilk bölümü olduğu basit diski göstermektedir.

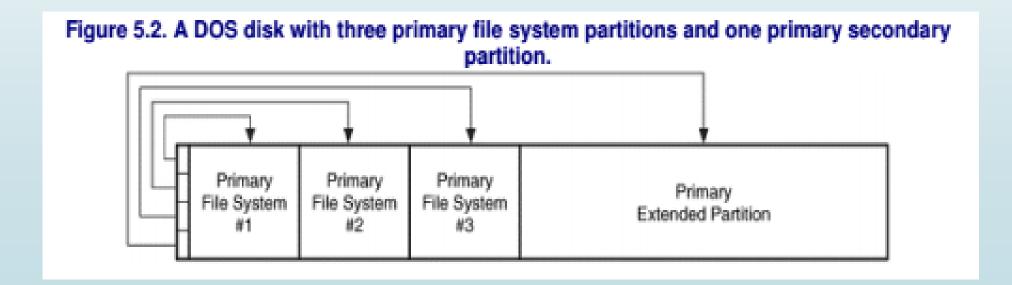

Genişletilmiş (Extended) MBR Yapısı

- MBR, dört partitiona kadar basit bir tanımlama yöntemidir.
- Bununla birlikte, birçok sistem bundan daha fazla bölüm gerektirir.
- Örneğin, kullanıcının birden fazla işletim sistemi kullanması nedeniyle altı adet 20GB bölümlemeye bölmek istediği 120GB'lık bir diski düşünün. Dört bölüm tablosu girdisini kullanarak altı bölüm tanımlayamayız.
- Bu tasarım probleminin çözümü, DOS bölmelerini bu kadar karmaşık yapan şeydir.
- Çözümün ardındaki temel teori normal bölümler için MBR'deki girdilerin bir, iki veya üçünü kullanmak ve daha sonra diskin geri kalanını dolduracak bir "genişletilmiş bölüm" oluşturmaktır.

Genişletilmiş (Extended) MBR Yapısı

- Birincil bir dosya sistemi bölümü, girişi MBR'de ve bölüm bir dosya sistemi veya başka yapılandırılmış veriler içeren bir bölümdür.
- Birincil genişletilmiş bölüm, girişi MBR'de olan ve bölüm ek bölümler içeren bir bölümdür.

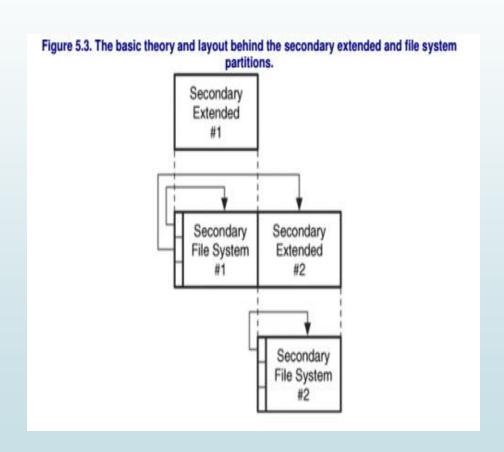

Primary Extended Partition Yapısı

- Temel teori, her dosya sistemi bölümünü, dosya sistemi bölümünün ne kadar büyük olduğunu ve bir sonraki bölümü nerede bulabileceğimizi açıklayan veriler öne çıkmaktadır.
- Tüm bu partitonlar birincil genişletilmiş partition içine yerleştirilmelidir, bu yüzden mümkün olduğunca büyük kapasitede olmalıdır.
- Windows'da mantıksal partition olarak da adlandırılan ikincil bir dosya sistemi bölümü, birincil genişletilmiş partition sınırlarının içinde bulunur ve bir dosya sistemi veya başka yapılandırılmış veriler içerir.
- İkincil dosya sistemi bölümleri, genişletilmiş bir bölümdeyken MBR'de açıklanan bölümlere eşdeğerdir.
- İkincil genişletilmiş partition, bir partition tablosu ve ikincil bir dosya sistemi partitionı içeren bir partitiondır.
- İkincil genişletilmiş partitionlar, ikincil dosya sistemi partitionlarına sarılır ve ikincil dosya sistemi partitonın bulunduğu yeri ve bir sonraki ikincil genişletilmiş bölümün nerede olduğunu açıklar.

Primary Extended Partition Yapısı

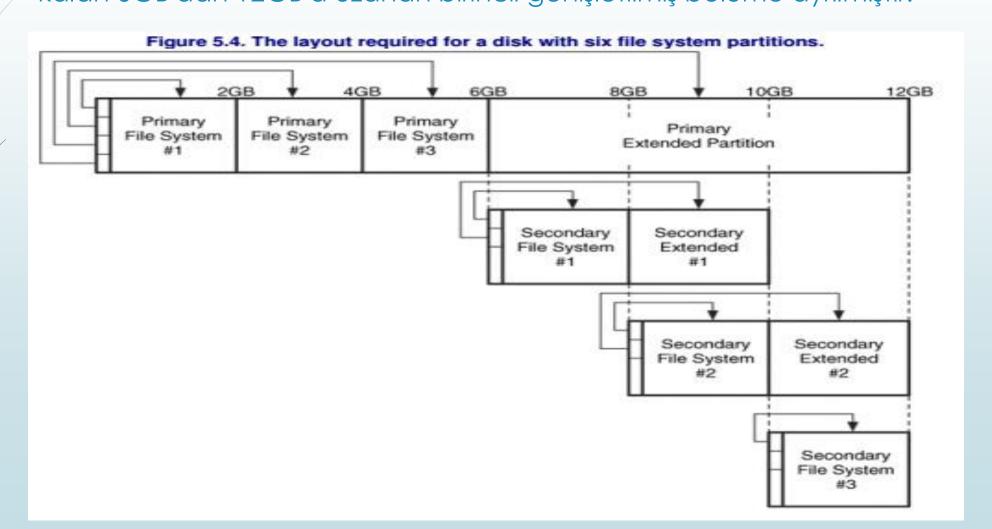
- İkincil Genişletilmiş # 1, İkincil Dosya Sistemi # 1 ve İkincil Genişletilmiş # 2'yi işaret eden bir bölüm tablosu içerir.
- İkincil Genişletilmiş # 2, İkincil Dosya Sistemi # 2'ye işaret eden bir bölüm tablosu içerir.
- Ayrıca, başka bir ikincil genişletilmiş bölüme işaret edebilir ve bu işlem, disk alanımız bitene kadar tekrarlanabilir.

Primary ve Extended Yapılarının birarada kullanımı

- Eğer bir ile dört arasında partitiona ihtiyaç duyarsak, bunları yalnızca MBR kullanarak oluşturabiliriz ve genişletilmiş partitionlardan endişelenmemize gerek yoktur.
- Dört bölümden fazlasını istiyorsak, MBR'de üç birincil dosya sistemi bölümü oluşturmalı ve ardından geri kalan bölümü birincil genişletilmiş partitona ayırmalıyız.
- Birincil genişletilmiş bölümün içinde, bağlantılı liste bölümleme yöntemini kullanıyoruz.

Örnek Yapı 12GB'lık bir diski altı 2GB'lık bölüme ayırmak istiyoruz. İlk 3GB bölümünü MBR'deki ilk üç girişi kullanarak oluşturuyoruz ve geri kalan 6GB'dan 12GB'a uzanan birincil genişletilmiş bölüme ayrılmıştır.

Analiz Sorunları

- Genişletilmiş bir bölüm tablosunda en fazla ikincil bir dosya sistemi bölümü için bir girdi ve ikincil bir genişletilmiş bölüm için bir girdi olmalıdır.
- Pratikte, daha fazla giriş yapılırsa, çoğu işletim sistemi bir hata oluşturmaz.
- Bazı adli araçlar, üçüncü bölüm girişini düzgün bir şekilde ele alırken, bazıları göz ardı ettiği gösterilmiştir.

Boot Kodu

- Bir DOS diskindeki önyükleme kodu, MBR olan ilk 512 baytlık sektörün ilk 446 baytında bulunur.
- Sektörün sonu bölümleme tablosunu içerir. Standart Microsoft önyükleme kodu, MBR'deki partition tablosunu işler ve hangi partitionın önyüklenebilir bayrağa sahip olduğunu tanımlar.
- Böyle bir partition bulunduğunda, partition ilk sektörüne bakar ve orada bulunan kodu çalıştırır. Partitionin başındaki kod işletim sistemine özgü olacaktır.
- Önyükleme kesici virüsleri kendilerini MBR'nin ilk 446 baytına yerleştirir, böylece bilgisayar önyüklenirken aktif olurlar.
- Bir bilgisayarda birden fazla işletim sistemine sahip olmak çok daha yaygın hale gelmektedir. Bunu halletmenin iki yolu vardır.
- Windows, önyüklenebilir bölümde bir kullanıcının hangi işletim sistemini yükleyeceğini seçmesine olanak tanıyan kodlar yükleyerek bunu çözer.
- Diğer yöntem, MBR'deki kodu değiştirmektir. Yeni MBR kodu kullanıcıya bir seçenek listesi sunar ve kullanıcı hangi bölümden önyükleneceğini seçer.

Özet

- DOS bölüm sistemi karmaşıktır, çünkü her bölüm tablosu yalnızca dört girişe sahiptir. DOS bölümleri bulunan bir diskin düzen bilgilerini listelemek için aşağıdaki üst düzey adımlar gereklidir:
- 1. MBR Tablosu, diskin ilk sektöründe okunur ve dört partition tablosu girişi tanımlanır ve işlenir.
- 2. Uzatılmış bir partition için bir girdi ile karşılaşıldığında, genişletilmiş bölümün ilk kesimi okunur ve bölüm tablosu girdileri, MBR ile aynı şekilde işlenir.
- 3. Genişletilmemiş bir bölüm için bir girdi işlendiğinde, başlangıç sektörü ve boyutları görüntülenir. Biten sektör adresi, başlangıç sektör adresini ve boyutunu birlikte ekleyip bir çıkararak belirlenebilir.

VERİ YAPILARI

Bu bölüm sistemin çalışmasını sağlayan veri yapıları hakkında ayrıntıların gösterecektir.

MBR Veri Yapıları

- DOS Bölme tabloları, MBR'de ve her genişletilmiş partionun ilk kesiminde bulunur.
- Öncelikle, hepsi aynı 512 baytlık yapıyı kullanır. İlk 446 bayt, assembly boot kodu için ayrılmıştır.
- Kod bilgisayarın başlatılabilmesi için gereklidir.

Table 5.1. Data structures for the DOS partition table.

Byte Range	Description	Essential
0-445	Boot Code	No
446-461	Partition Table Entry #1 (see Table 5.2)	Yes
462-477	Partition Table Entry #2 (see Table 5.2)	Yes
478-493	Partition Table Entry #3 (see Table 5.2)	Yes
494-509	Partition Table Entry #4 (see Table 5.2)	Yes
510-511	Signature value (0xAA55)	No

Partition Tablosu Yapısı

- Partiton tablosu 4 tane 16 baytlık içeriğe sahiptir.
- CHS adreslerinin temel daha eski sistemler için şart olduğunu, ancak yeni sistemlerde gerekli olmadığını unutmayın.

Table 5.2. Data structure for DOS partition entries.

Byte Range	Description	Essential
0-0	Bootable Flag	No
1-3	Starting CHS Address	Yes
4–4	Partition Type (see Table 5.3)	No
5-7	Ending CHS Address	Yes
8–11	Starting LBA Address	Yes
12-15	Size in Sectors	Yes

Partition Tablosu Yapısı

- Önyükleme bayrağı her zaman gerekli olmaz. Örneğin, üzerinde Microsoft Windows olan bir sistemin varsa ve disk iki bölüme ayrılmışsa, üzerinde işletim sistemi olan bölüm (örneğin C: \ windows) önyüklenebilir bayrağa sahip olacak.
- Öte yandan, önyükleme kodu kullanıcıdan önyüklenecek bölümü seçmesini isterse önyüklenebilir bayrak gerekli değildir.
- Bazı önyükleme programları, kullanıcı bu bölümü başlatmayı seçtikten sonra önyüklenebilir bayrağı ayarlar.
- Başlama ve bitiş CHS adresleri, 8 bit baş değeri, 6 bitlik bir sektör değeri ve 10 bitlik bir silindir değeri içerir. Teorik olarak, CHS adresleri veya LBA adresleri her bölüm için ayarlanmalıdır, ancak her ikisi birden ayarlanmamalıdır.
- Hangi değerlerin ayarlanması gerektiğini belirlemek için sistemi önyüklemek OS ve koda bağlıdır.

Partition Türleri

Partition type alanı, bölümde olması gereken dosya sistemi türünü tanımlar.

Table 5.3. Some of the type values for DOS partitions.						
Type	Description					
0x00	Empty					
0x01	FAT12, CHS					
0x04	FAT16, 16-32 MB, CHS					
0x05	Microsoft Extended, CHS					
0x06	FAT16, 32 MB-2GB, CHS					
0x07	NTFS					
0x0b	FAT32, CHS					
0x0c	FAT32, LBA					
0x0e	FAT16, 32 MB-2GB, LBA					
0x0f	Microsoft Extended, LBA					
0x11	Hidden FAT12, CHS					
0x14	Hidden FAT16, 16-32 MB, CHS					
0x16	Hidden FAT16, 32 MB-2GB, CHS					
0x1b	Hidden FAT32, CHS					
0x1c	Hidden FAT32, LBA					
0x1e	Hidden FAT16, 32 MB-2GB, LBA					
0x42	Microsoft MBR. Dynamic Disk					

```
Solaris x86
     Linux Swap
      Linux
     Hilbernation
     Linux Extended
0x85
     NTFS Volume Set
     NTFS Volume Set
0xa0 Hilbernation
     Hibernation
0xa5 FreeBSD
0xa6 OpenBSD
0xa8 Mac OSX
0xa9 NetBSD
0xab Mac OSX Boot
     BSDI
0xb7
      BSDI swap
      EFI GPT Disk
      EFI System Partition
      Vmware File System
0xfb
      Vmware swap
0xfc
```

Partition Türleri

- 0x01 0x0f aralığında Microsoft dosya sistemleri için kaç bölüm türüne sahip olduğuna dikkat edin. Bunun nedeni, Microsoft işletim sistemlerinin bölümün nasıl veri okuduğunu ve yazdığını belirlemek için bölüm türünü kullanmasıdır.
- Windows, INT 13h veya genişletilmiş INT 13h BIOS yordamlarını kullanabilir.
- Genişletilmiş INT13h yordamları, 8.1GB'dan büyük disklere erişmek ve CHS yerine LBA adresleme kullanmak için gereklidir. Bu nedenle, FAT16 0x04 ve 0x0E türleri, OS'un ikinci tür için genişletilmiş yordamları kullanması dışında aynıdır.
- Benzer şekilde, 0x0B ve 0x0C FAT32'nin normal ve genişletilmiş versiyonlarını ve 0x05'in ve 0x0F'de normal ve genişletilmiş partition türlerini göstermektedir.
- Bu bölüm türlerinin "gizli" versiyonlarında üst dizinde 0 yerine 1 olur ve bunlarla çeşitli araçlar oluşturur.

Örnek Yapı

- Örnek Sistem çift önyükleme Microsoft Windows ve Linux sistemine sahiptir ve sekiz dosya sistemi bölümüne sahiptir.
- Birinci örnek, diskin ilk sektöründendir. Bu çıktı, xxd aracınındır, ancak benzer veriler, Windows veya UNIX'de bir hex editör kullanılarak bulunabilir. Aşağıdaki komut Linux'ta kullanılmıştır.

dd if=disk3.dd bs=512 skip=0 count=1 | xxd

Soldaki sütun onluk byte ofseti, orta sekiz sütun onaltılık biçimde veridir ve son sütun ASCII'ye tercüme edilmiştir. Veriler, little-endian olan IA32 tabanlı sistemden ve en düşük anlamlı baytla en düşük adrese sahip sayıları saklar. Bu nedenle, orta sütundaki bayt sırası tersine çevrilmesi gerekebilir. Diskin MBR'si şöyledir:

Örnek Yapının İncelenmesi

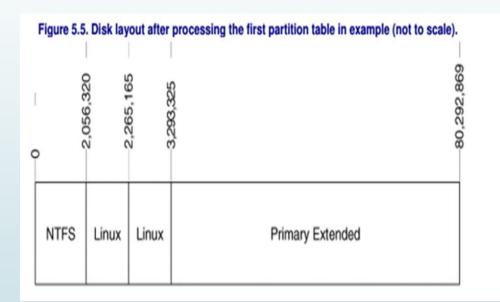
- İlk 446 bayt önyükleme kodunu içerir.
- 0xAA55 imza değeri, sektörün son iki baytında görülebilir (endian sıralaması nedeniyle çıktıda ters çevrilmişdir).
- Bölüm tablosu koyu renkte ve 0x0001 ile ofset 446'da başlar.
- Çıktıdaki her satır 16 bayt ve her tablo girişi 16 bayttır. Bu nedenle, ikinci giriş, ilk girdinin bir satır altında 0x8000 ile başlar.
- Daha önce özetlenen yapıyı kullanarak, dört bölüm tablosu girişi Tablo 5.4'te gösterilmektedir. Değerler, önemli değerlerin parantez içindeki onluk değerli hali ile onaltılık biçimde gösterilmiştir.

Table 5.4. The contents of the primary partition table in the example disk image.

# Flag	Type	Starting Sector	Size
1 0x00	0x07	0x0000003f (63)	0x001f6041 (2,056,257)
2 0x80	0x83	0x001f6080 (2,056,320)	0x00032fcd (208,845)
3 0x00	0x83	0x0022904d (2,265,165)	0x000fb040 (1,028,160)
4 0x00	0x05	0x0032408d (3,293,325)	0x0496eb79 (76,999,545)

Disk Görünümü

- Tablo 5.4'te ve Tablo 5.3'deki bölüm türü alanını kullanarak, her bölümde ne tür verinin bulunduğunu tahmin edebiliriz.
- İlk bölüm NTFS dosya sistemi (tür 0x07), ikinci ve üçüncü bölümler Linux dosya sistemleri (0x83) için, dördüncü bölüm ise genişletilmiş bölüm (0x05) olmalıdır.
- İkinci giriş önyüklenebilir olarak ayarlanmıştır. Extended partition beklenmeliydi, çünkü daha önce toplamda sekiz bölüm olacağı belirtilmişti. Bu bölüm tablosundaki disk düzeni Şekil 5.5'de gösterilmiştir.

Master Boot Record

0 33 CO 8E DO BC 00 7C 8E CO 8E D8 BE 00 7C BF 00 3A D% | A Ø% | ¿ ëòôëý+Éädë \$ àø loading operati 416 67 20 6F 70 65 72 61 74 69 6E 67 20 73 79 73 74 g operating syst þál 17v

	\neg	$\overline{}$	
Primary File System	Primary File System #2	Primary File System #3	Primary Extended Partition

DOS partition table format							
Bytes	Purpose						
0-445	Boot code						
446-461	Partition Table Entry #1						
462-477	Partition Table Entry #2						
478-493	Partition Table Entry #3						
494-509	Partition Table Entry #4						
510-511	Signature value (0xAA55)						

DOS Partition Table Entry format								
Bytes	Bytes Purpose							
0	Bootable flag (0x80=active; else 0x00)							
1-3	Starting CHS address							
4	Partition type (e.g., 0x00=empty, 0x01=FAT12, 0x07=NTFS, 0x0b=FAT32 (CHS), 0x83=Linux, 0xa5=FreeBSD, 0xa8=MacOS X)*							
5-7	Ending CHS address							
8-11	Starting LBA address							
12-15	Size (in sectors)							

432	-65	6Đ	98	00	00	60	PD	91	-00	00	00	88	00	00	00	02
448	03	0.0	06	FE	7F	E1	80	00	0.0	00	80	37	76	00	-00	00

Flag Starting CHS Partition Type Ending CHS Starting LBA Size 00 000302 06 E17FFE 00000080 00763780

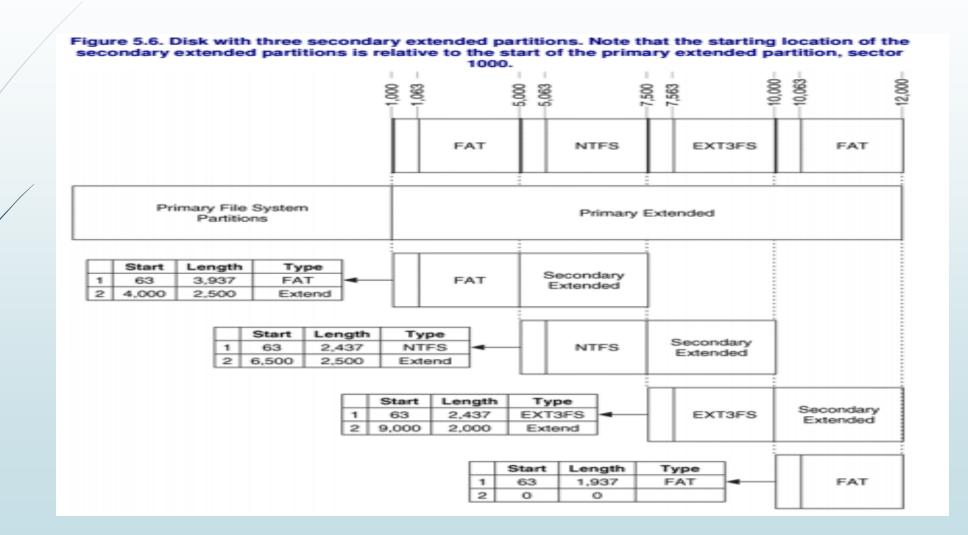
*Data is in an IA32-based system, Little endian (least significant byte is first)

Genişletilmiş Partition Yapısı

Veri Yapısı

- Genişletilmiş bölümlerin, MBR'nin yaptığı gibi ilk sektörde aynı yapıyı kullandıklarını, ancak bunları bağlantılı bir liste yapmak için kullandıklarını hatırlayın.
- Partition tablosu verileri biraz farklı olsa da, başlangıç sektör adresleri diskin başlangıcının yanı sıra diskteki diğer yerlerle ilgilidir.
- Ayrıca, ikincil bir dosya sistemi bölümünün başlangıç sektörü, ikincil bir genişletilmiş bölümün başlangıç bölümünden farklı bir yerle bağlantılıdır.
- İkincil bir dosya sistemi kayıtı için başlangıç adresi, geçerli partition tablosuyla ilgilidir. Bu nedenle, kendilerine göre başlangıç adresleri vardır.
- Öte yandan, ikincil bir genişletilmiş partition kaydı için başlangıç adresi, birincil genişletilmiş bölümle ilişkilidir.

Örnek Yapı

Birincil genişletilmiş bölümün ilk sektöre ait içeriği 3,293,325 numaralı sektörde aşağıdaki gibidir:

- Dört bölüm tablosu girdisi işaretlidir ve son iki girdinin boş olduğunu görüyoruz.
- İlk iki bölüm tablosu girişi aşağıdaki gibi olur.

Table 5.5. The contents of the primary extended partition table in the example disk image.

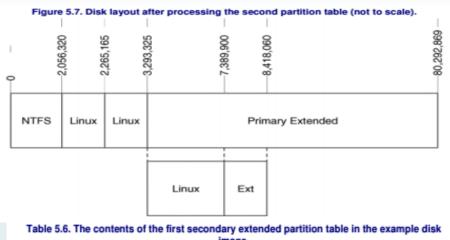
# Flag	Туре	Starting Sector	Size
5 0x00	0x83	0x0000003f (63)	0x003e8200 (4,096,572)
6 0x00	0x05	0x003e823f (4,096,575)	0x000fb040 (1,028,160)

Girdi # 5'in bir Linux dosya sistemi (0x83) için bir türü vardır, bu yüzden ikincil bir dosya sistemi bölümüdür ve başlangıç sektörü geçerli genişletilmiş bölümün başlangıcı ile ilişkilidir (sektör 3,293,325).

```
3,293,325 + 63 = 3,293,388
```

Girdi #6 bir Genişletilmiş DOS partition türüdür. Bu nedenle başlangıç sektörü, geçerli bölüm olan birincil genişletilmiş bölümün başlangıcına göre değişir.

3,293,325 + 4,096,575 = 7,389,900

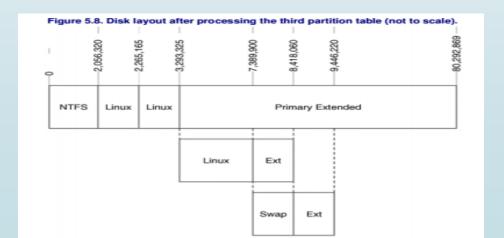

Flag Type Starting Sector Size

0x00 0x82 0x0000003f (63) 0x000fb001 (1,028,097)

0x000fb040 (1,028,160)

0x004e327f (5.124,735)

Örnek İmaj Çıktısı -fdisk

- Fdisk komutu Linux ile birlikte gelir ve Windows ile birlikte gelen aynı ada sahip araçtan farklıdır.
- Fdisk, Linux aygıtında veya dd tarafından üretilen bir disk imaj dosyasında çalıştırılabilir.
- -l bayrağı, partitionlarında düzenlenebileceği interaktif moda girerek bölümleri listelemeye zorlar.
- -u bayrağı çıktıyı silindir yerine sektörlere zorlar.
- Elle ayrıştırdığımız DOS Bölmeli disk çıktısı şöyledir:

```
# fdisk -lu disk3.dd
Disk disk3.dd: 255 heads, 63 sectors, 0 cylinders
Units = sectors of 1 * 512 bytes
   Device Boot
                                          Id System
disk3.dd1
                    63 2056319 1028128+
disk3.dd2
                                         83 Linux
              2056320
                      2265164
disk3.dd3
              2265165
                       3293324
                                 514080
                                          83 Linux
disk3.dd4
                                          Extended.
                                         83 Linux
disk3.dd5
disk3.dd6
                                         82 Linux swap
              7389963 8418059
                                514048+
disk3.dd7
              8418123 9446219
                                514048+
                                         83 Linux
disk3.dd8
              9446283 17639369 4096543+
                                             HPFS/NTFS
             17639433 48371714 15366141
disk3.dd9
                                         83 Linux
```

Örnek Çıktı –mmls,dd

- Bu çıktıdan birçok şeyi gözlemleyebiliriz.
- Çıktıda yalnızca birincil genişletilmiş bölüm (disk3.dd4) listelenmiştir.
- Linux swap bölümünün bulunduğu ikincil genişletilmiş bölüm görüntülenmiyor.
- Çoğu durumda bu kabul edilebilir, çünkü yalnızca birincil ve ikincil dosya sistemi bölümleri bir soruşturma için gereklidir, ancak tüm bölüm tablosu girdilerini görmediğiniz unutulmamalıdır.
- Seluth Kitindeki mmls aracı biraz daha farklı bilgiler sağlar. Bir partition tarafından kullanılmayan sektörler, bölüm tablolarının konumu işaretlenir ve genişletilmiş bölüm konumları kaydedilir.
- İlk fdisk örneği için kullandığımız aynı diski kullanarak, aşağıdakiler görülür:

```
mmls -t dos disk3.dd
Units are in 512-byte sectors
00: ---- 0000000000 000000000 000000001 Table #0
         0000000001 0000000062 0000000062 Unallocated
02: 00:00 0000000063 0002056319 0002056257 NTFS (0x07)
03: 00:01 0002056320 0002265164 0000208845 Linux (0x83)
04: 00:02 0002265165 0003293324 0001028160 Linux (0x83)
   00:03 0003293325 0080292869 0076999545 DOS Extended (0x05)
   ---- 0003293325 0003293325 0000000001 Table #1
         0003293326 0003293387 0000000062 Unallocated
08: 01:00 0003293388 0007389899 0004096512 Linux (0x83)
09: 01:01 0007389900 0008418059 0001028160 DOS Extended (0x05)
   ---- 0007389900 0007389900 0000000001 Table #2
11: ---- 0007389901 0007389962 0000000062 Unallocated
12: 02:00 0007389963 0008418059 0001028097 Linux Swap (0x82)
13: 02:01 0008418060 0009446219 0001028160 DOS Extended (0x05)
    ---- 0008418060 0008418060 0000000001 Table #3
15: ---- 0008418061 0008418122 0000000062 Unallocated
      :00 0008418123 0009446219 0001028097 Linux (0x83)
17: 03:01 0009446220 0017639369 0008193150 DOS Extended (0x05)
    ---- 0009446220 0009446220 000000001 Table #4
19: ---- 0009446221 0009446282 0000000062 Unallocated
20: 04:00 0009446283 0017639369 0008193087 NTFS (0x07)
21: 04:01 0017639370 0048371714 0030732345 DOS Extended (0x05)
22: ---- 0017639370 0017639370 0000000001 Table #5
    ---- 0017639371 0017639432 0000000062 Unallocated
24: 05:00 0017639433 0048371714 0030732282 Linux (0x83)
```

Çıktı Yapısı

- Unallocated girdiler, bölümler arasındaki boşluk ve bölüm tablosunun sonu ile ilk bölümün başlangıcı arasındaki boşluk içindir.
- Mmls çıktısı hem bitiş adresini hem de boyutunu verir, bu nedenle dd bölümleri görmek için kolayca kullanılabilir.
- Mmls çıktısı bölümün başlangıç sektörüne göre sıralanır, bu nedenle ilk sütun her bir giriş için bir sayaçtır.
- Bölüm tablosu girdisi ile hiçbir korelasyona sahip değildir.
- İkinci sütun, bölüm tablosunun bulunduğu bölümü ve hangi tabloda yer aldığını gösterir.
- İlk sayı, tabloyu gösterir, 0 ilk tablo başlangıcını
 1 ilk uzatılmış tablo başlangıcıdır.
- Sıralanmış çıktı, bölümlenmemiş sektörleri tanımlamaya yardımcı olur. Örneğin, şu çıktıyı düşünün

```
# mmls -t dos disk1.dd
Units are in 512-byte sectors

Slot Start End Length Description

00: ---- 000000000 000000000 000000001 Table #0

01: ---- 000000001 000000062 000000062 Unallocated

02: 00:00 000000063 0001028159 0001028097 Win95 FAT32 (0x0B)

03: ---- 0001028160 0002570399 0001542240 Unallocated

04: 00:03 0002570400 0004209029 0001638630 OpenBSD (0xA6)

05: 00:01 0004209030 0006265349 0002056320 NTFS (0x07)
```

Bu çıktıda, NTFS bölümünün OpenBSD bölümünden önceki bir slotta olduğunu, ancak NTFS partitionı OpenBSD partitionundan sonra başladığını görüyoruz. Ayrıca '00:02 'girişi olmadığını ve FAT ile OpenBSD bölümleri arasındaki 1.542.240 sektörün ayrılmamış olarak algılandığını görebiliriz.

Analiz Kuralları

- Genişletilmiş bölümler için 63 sektör ayrılır. Bu nedenle, genişletilmiş bölüm veya MBR'nin sektör 0 kod ve bölüm tablosu için kullanılır, ancak 1-62 arasındaki kesimler kullanılamaz. Kullanılmayan alan, ek önyükleme kodu ile kullanılabilir, ancak aynı zamanda önceki bir kurulumdan, sıfırlar veya gizli verilerden gelen verileri de içerebilir.
- Windows XP, bir diski bölümlendirirken kullanılmayan sektörlerdeki verileri silmez.
- Teorik olarak, genişletilmiş bölümlerin yalnızca iki girdisi olmalıdır: bir ikincil dosya sistem bölümü ve bir başka ikincil uzatılmış bölümdür.

- Çoğu partition aracı bu teoriyi takip eder, ancak elle üçüncü bir girdi oluşturmak mümkündür. Microsoft Windows XP ve Red Hat 8.0 ekstra partitionlar gösterir.
- Bir "geçersiz" yapılandırma mevcut olduğunda tüm bölümleri gösterdiklerinden emin olmak için analiz aracınızı test edin.
- Bir kullanıcı dizüstü bilgisayarın hazırda bekleme modu için olan bir bölüme bir FAT dosya sistemi koyabilir. Windows'da bu alanları mount yapamazlar, ancak Linux'ta yapabilirler.

Analiz Kuralları

- Bir partition tablosunun yapısı bozulduysa, genişletilmiş parition tablolarını aramak gerekebilir.
- Genişletilmiş bölümleri bulmak için, bir sektörün son 2 baytında 0xAA55 araması yapılabilir. Bu imza değerinin bir NTFS ve FAT dosya sisteminin ilk kesiminde aynı yerde olduğunu ve bir bölüm tablosu veya bir dosya sistemi önyükleme kesimi olup olmadığını belirlemek için sektörün geri kalanının incelenmesi gerektiğini unutmayın.
- Bir dosya sistemi bir önyükleme sektörü olarak bulunursa, bir partition tablosu ondan önce 63 sektör içerebilir.

Apple Partitionları

Giriş

- Apple Macintosh işletim sistemini çalıştıran sistemler, Microsoft Windows'un çalışanları kadar yaygın değildir.
- Burada açıklayacağımız bölümler, OS X çalıştıran en yeni Apple dizüstü bilgisayarları ve masaüstlerinde, Macintosh 9 çalıştıran daha eski sistemlerde ve hatta MP3 ses çalabilen taşınabilir iPod cihazlarında bulunabilir.
- Partition haritası, bir Macintosh sisteminin dosyalarının disk imaj dosyasını almak içinde kullanılabilir. Disk imaj dosyası, Windows'daki bir zip dosyasına veya Unix'te bir tar dosyasına benzer. Disk imajındaki dosyalar bir dosya sisteminde saklanır ve dosya sistemi bir partitiondadır.
- Apple sistemlerdeki partition sisteminin tasarımı, DOS tabanlı partitionların karmaşıklığı ile sınırlı bölüm sayısı arasında güzel bir denge oluşturur. Apple bölümü herhangi bir sayıda bölümü tanımlayabilir ve veri yapıları diskin ardışık sektörlerindedir

Genel Bakış

- Apple partitionları, diskin başında bulunan partition harita yapısında tanımlanır. Bu yapı firmware kodu içerir, bu nedenle DOS bölüm tablosunda gördüğümüz gibi harita önyükleme kodunu içermez.
- Partition haritasındaki her kayıt, partitionun başlangıç sektörünü, boyutunu, türünü ve birim adını tanımlar. Veri yapısı ayrıca, veri alanının konumu ve herhangi bir önyükleme kodunun konumu gibi partition içindeki verilerle ilgili değerler de içerir.
- Partition haritasındaki ilk girdi genellikle kendisi için bir giriştir ve partition haritasında olabilecek en fazla boyutu gösterir.
- Apple, donanım sürücülerini depolamak için partitionlar oluşturur, bu nedenle bir Apple sistemi ana diskinde sürücüleri ve dosya olmayan diğer içeriği içeren birçok bölüm bulunur.

Partition Yapısı

Partition File System Partition 2 File System Partition 3

Mac OS X bir BSD çekirdeği üzerine kurulu olmasına rağmen, bir Apple parition haritası kullanır, bir disk etiketi kullanmaz.

Veri Yapıları

- Partition kayıt türü ASCII olarak verilir ve diğer bölüm şemaları kullandığı gibi bir tamsayı kullanılmaz.
- Her bölüm için durum değerleri hem eski A/UX sistemleri hem de modern Macintosh sistemleri için geçerlidir.
- A/UX Apple'ın eski bir işletim sistemidir.
 Durum değeri, Tablo 5.8'de gösterilen değerlerden birine sahip olabilir

Table 5.7	. Data	structure	for	Apple	partition	entries.
-----------	--------	-----------	-----	-------	-----------	----------

Byte Rang	e Description	Essentia
0-1	Signature value (0x504D)	No
2-3	Reserved	No
4-7	Total Number of partitions	Yes
8-11	Starting sector of partition	Yes
12-15	Size of partition in sectors	Yes
16-47	Name of partition in ASCII	No
48-79	Type of partition in ASCII	No
80-83	Starting sector of data area in partition	n No
84-87	Size of data area in sectors	No
88-91	Status of partition (see table 5-8)	No
92-95	Starting sector of boot code	No
96-99	Size of boot code in sectors	No
100-103	Address of boot loader code	No
104-107	Reserved	No
108-111	Boot code entry point	No
112-115	Reserved	No
116-119	Boot code checksum	No
120-135	Processor type	No
136-511	Reserved	No

Table 5.8.	Status	value	for	Apple	partitions.
------------	--------	-------	-----	-------	-------------

Type Description 0x00000001 Entry is valid (A/UX only) 0x00000002 Entry is allocated (A/UX only) 0x00000004 Entry in use (A/UX only) 0x00000008 Entry contains boot information (A/UX only)

0x00000010 Partition is readable (A/UX only)

0x00000020 Partition is writable (Macintosh & A/UX)

0x00000040 Boot code is position independent (A/UX only)

0x00000100 Partition contains chain-compatible driver (Macintosh only)

0x00000200 Partition contains a real driver (Macintosh only)

0x00000400 Partition contains a chain driver (Macintosh only)

0x40000000 Automatically mount at startup (Macintosh only)

0x80000000 The startup partition (Macintosh only)

Disk Partitionlarını Okumak

- Bir Apple diskteki bölümleri tanımlamak için, bir araç (veya kişi) ikinci sektördeki veri yapısını okur.
- Toplam partition sayısını öğrenmek için işlenir ve daha sonra diğer partition bilgileri toplanır.
- İlk girdi genellikle partition haritasının kendisidir. Sonra bir sonraki sektör okunur ve süreç tüm bölümler okunana kadar devam eder. Bölüm haritasındaki ilk girdinin içeriği aşağıdaki gibidir.

Disk Partitionlarını Okumak

- Apple bilgisayarları 2006 yılına kadar Motorola Power PC ve 2006 yılından sonra İntel işlemcilerini kullanır ve bu nedenle motorola işlemcileri verileri big-endian intel işlemcileri little endian sıralamada saklarlar.
- Sonuç olarak, DOS bölümleriyle yaptığımız gibi sayıların sırasını tersine 2006 yılından sonra üretilen mac bilgisayarlarında çevirmemize diğerlerinde gerek kalmayacaktır.

Disk Partitionlarını Okumak

- 0 ile 1 bayt arasında 0x504d imza değeri ve bayt 4 ile 7 arasında bölme sayısı 10 (0x0000000a) görünmektedir.
- Bayt 8-11 bize diskin ilk sektörünün bu bölüm için başlangıç sektörü olduğunu ve boyutunun 63 sektör (0x3f) olduğunu gösteriyor.
- Bölümün adı "Apple" ve bölüm "Apple_partition_map" şeklindedir.
- 88'den 91'e kadar olan baytlar, bu bölüm için hiçbir bayrak ayarlanmadığını gösterir. Bölüm haritasında kendisine ait olmayan diğer girişler statü değerlerine sahiptir.

Örnek Çıktı

- Bu çıktıda, sonuçlar başlangıç sektörüne göre sıralanır ve ikinci sütundaki değer partition haritasındaki hangi bölüme eşlendiğini gösterir.
- Bu durumda, girişler zaten sıralanmış yapıdadır. Apple'ın şimdilik yapılandırmadığı allocated sektörleri bildirdiğini 12 girişinde görebiliyoruz.
- Bölüm haritasında hangi alan ve sektörlerin kullanıldığını göstermek için girdiler 0, 2 ve 3 mmls aracı tarafından eklenmiştir. Burada listelenen sürücüler, önyükleme yaparken sistem tarafından kullanılır.

```
# mmls -t mac mac-disk.dd
MAC Partition Map
Units are in 512-byte sectors
    Slot Start
                                Length
                                           Description
00: ---- 0000000000 000000000 000000001 Unallocated
         0000000001 0000000063 0000000063 Apple_partition_map
    ---- 0000000001 0000000010 0000000010 Table
03: ---- 0000000011 0000000063 0000000053 Unallocated
          0000000064 0000000117 0000000054 Apple_Driver43
          0000000118 0000000191 0000000074 Apple_Driver43
06: 03
          0000000192 0000000245 0000000054 Apple_Driver_ATA
07: 04
          0000000246 0000000319 0000000074 Apple Driver ATA
          0000000320 0000000519 0000000200 Apple_FWDriver
08: 05
09: 06
          0000000520 0000001031 0000000512 Apple_Driver_IOKit
10: 07
          0000001032 0000001543 0000000512 Apple Patches
11: 08
          0000001544 0039070059 0039068516 Apple_HFS
12: 09
          0039070060 0039070079 0000000020 Apple_Free
```

Örnek Çıktı

- pdisk aracı çıktısı yanda verilmiştir.
- Disk imaj dosyası, dosya sistemi içeren tek bir partition içerebilir veya yalnızca bir dosya sistemi içerebilir ve hiçbir bölüm içermeyebilir.
- Bir test disk imaj dosyasının düzeni (.dmg uzantılı dosyalar) aşağıdaki düzene sahiptir

```
# pdisk mac-disk.dd -dump
mac-disk.dd map block size=512
                                             length base (size)
                       type name
   1: Apple_partition_map Apple
                                                 63 @ 1
            Apple_Driver43*Macintosh
                                                 54 @ 64
           Apple Driver43*Macintosh
                                                 74 @ 118
          Apple Driver ATA * Macintosh
                                                 54 @ 192
          Apple_Driver_ATA*Macintosh
                                                 74 @ 246
            Apple_FWDriver Macintosh
                                                200 @ 320
       Apple Driver IOKit Macintosh
                                                512 @ 520
             Apple_Patches Patch Partition
                                                512 @ 1032
                 Apple HFS untitled
                                           39068516 @ 1544 ( 18.6G)
  10:
              Apple Free
                                                 0+@ 39070060
Device block size=512, Number of Blocks=10053
DeviceType=0x0, DeviceId=0x0
Drivers-
1: @ 64 for 23, type=0x1
2: @ 118 for 36, type=0xffff
3: @ 192 for 21, type=0x701
4: @ 246 for 34, type=0xf8ff
```

Analiz Kısıtları

- Apple bölümlerinin tek karakteristik özelliği, az miktarda veriyi gizlemek için kullanılabilecek, veri yapısında kullanılmayan birkaç alan olmasıdır.
- Ayrıca veri yapısı gereği son sektör ile bölüm haritasına ayrılan alanın sonu arasındaki sektörlerde veriler gizli olabilir.
- Herhangi bir partition haritasında olduğu gibi, standart bir isime veya belirli bir türe sahip olan bölümlerde herhangi bir şey olabilir.

Çıkarılabilir Medyalar

Disket/Flash/Usb Bellek

- Çoğu çıkarılabilir ortamın partiton yapısı vardır, ancak sabit disklerin kullandığı yapıları bazıları kullanır.
- Bu kuralın istisnası, bir Windows veya UNIX sisteminde FAT12 ile biçimlendirilmiş disketlerdir. Bölüm tablolarına sahip değildirler ve tüm disklerin tamamı tek bir bölüm gibi ele alınmaktadır.
- Bir disket imajı incelenirken, bir dosya sistemi olarak doğrudan analiz edilebilir. Küçük USB depolama aygıtlarının bazıları (bazen "thumb drivers" olarak adlandırılır) partition yapısı kullanmaz. Sadece bir dosya sistemi içerir, Bazılarında ise partition yapıları mevcuttur.
- Çoğu flash belleğin bir FAT dosya sistemi vardır ve normal inceleme araçları kullanılarak analiz edilebilir.

Flash Bellek İçeriği

```
# mmls -t dos camera.dd

DOS Partition Table
Units are in 512-byte sectors
Slot Start End Length Description

00: ---- 0000000000 000000000 0000000001 Primary Table (#0)

01: ---- 0000000001 0000000031 0000000031 Unallocated

02: 00:00 000000032 0000251647 0000251616 DOS FAT16 (0x06)
```

CD / DVD Yapısı

- CD-ROM'lar daha karmaşıktır çünkü birçok olası türü mevcuttur.
- Çoğu CD ISO 9660 (CDFS) formatını kullanır, böylece birden fazla işletim sistemi CD içeriğini okuyabilir. ISO 9660 isimlendirme gereksinimleri sıkıdır ve Joliet ve Rock Ridge gibi daha esnek ISO 9660 uzantıları vardır.
- CD'leri açıklamak çok karmaşıktır, çünkü bir CD'de temel ISO 9660 formatında ve Joliet formatında veriler olabilir. CD bir Apple hibrid diskse, veriler aynı zamanda bir Apple HFS + formatında olabilir. Dosyaların gerçek içeriği yalnızca bir kez kaydedilir, ancak veriler çeşitli yerlere yönlendirilir.

CD/DVD - RW

- Kaydedilebilir CD, DVD 'ler veya CD, DVD R'ler, bir oturum kavramına sahiptir.
- Bir CD-R üzerinde bir veya daha fazla oturum olabilir ve oturumların amacı, CD-R'ye birden fazla kez veri eklemeye devam edebilmenizdir.
- Veriler CD-R'ye her yazılışında yeni bir oturum açılır. CD'nin kullanıldığı işletim sistemine bağlı olarak, her oturum bir bölüm gibi görünüyor olabilir.
- Örneğin, üç oturumla bir CD oluşturmak için bir Apple OS X uygulaması kullanalım. CD bir OS X sisteminde kullanıldığında, oturumların üçü de dosya sistemleri olarak mount edilir.
- CD bir Linux sisteminde kullanıldığında, son oturum mount için varsayılan oturumdur fakat diğer ikisi mount komutları kullanılarak mount edilebilir.
- CD'de oturum sayısını belirlemek çeşitli araçlar kullanılabilir. (readcd gibi)

Boot Edilebilir CD/DVD

- Birçok Boot edilebilir CD'nin de yerel bir partition sistemi vardır. Sparc Solaris bootable CD'lerinde ISO içeriğinde Volüm Tablosu yapısı bulunur
- Intel bootable CD'leri, CD'nin başında bir DOS tabanlı partition tablosuna sahip olabilir.
- Bu yapılar, işletim sisteminin CD'den önyüklenmesinden sonra ve sistemi önyüklemek için gereken kod ISO biçiminde olduğunda kullanılır.